

denne Tid Parolen, at man ikke afviser Forhandling — men i Realiteten forekommer det mig dog, at den højtærede Ministers Udtalelser var en Afvisning af denne Sag. Det forekommer mig ikke, at den højtærede Ministers Grunde dertil vare særdeles stærke. Jeg skal ikke opholde mig meget ved, at den højtærede Minister ikke har nogen Respekt for den historiske Ret, der blev brudt for et Par Hundrede Aar siden. Jeg tror dog, at ogsaa det er et Hensyn, man bør tage med, men jeg erkender, at det væsentligste Hensyn, man har at tage i denne Sag, er Nutidens Trang. Nu siger vel den højtærede Minister, at uagtet han i en længere Aarrække med stor Opmærksomhed har fulgt den kirkelige Udvikling, saa er han ikke bleven opmærksom paa, at der er nogen særlig stor Trang i den Retning, dette Lovforslag anviser. Ja, det er jo muligt, deri har den højtærede Minister vel nok personlig Ret. Spørgsmaalet vil kun være, hvorfra den højtærede Minister har hentet sine Indtryk. Det kommer an paa, om den højtærede Minister har sine Indtryk væsentlig fra gejstlig Side eller fra Befolkningens Side. Hvis den højtærede Minister særlig har lyttet til Præsterne, er jeg noget tilbøjelig til at tro, at han har Ret, naar han siger, at der ikke er nogen særlig stærk Trang i den Retning, som her er antydet. Derom synes jo alle Retninger inden for Folketirken at være nogenlunde enige. De kunne, jeg vil ikke sige, slaas, men i alt Fald skæde hinanden ganske kraftig ud af religiøse Grunde. Men naar Præsterne komme i Nærheden af Modparten, synes alle kirkelige Retninger at være nogenlunde enige om, at man ikke bør lukke den Bøse til, som nu i en lang Række af Aar har staaet til Raadighed for Præsterne, og jeg vil gerne tro, at Præsterne føle sig bedst betryggede ved den Ordning, som nu findes, hvor Magten udelukkende er i Regeringens Haand. Noget andet er derimod, om den højtærede Minister har lyttet til Duster fra Befolkningens Side, da tror jeg, den højtærede Minister vilde have faaet et noget andet Indtryk. Jeg tror, at den højtærede Minister tager absolut fejl, hvis han ikke tror, at der er meget vide Kredse i Befolkningen, tilhørende alle kirkelige Retninger, ogsaa de Retninger, der ikke ere særlig dogmatisk anlagte, som nære meget stærke Duster i den Retning, som dette Lovforslag anviser. Jeg vil derfor anbefale den højtærede Minister, at han foruden at laane Øre til de nærværende Kredse, som han maaske kan staa nær, ogsaa vil laane Øre til de Røster, som lyde i andre kirkelige Kredse omkring i Landet.

Den højtærede Minister tror, at der vil opstaa farlige Følger af en Lov som denne. Naar Flertallet sætter sin Præst igennem mener han, at der vil blive fortsat Strid, Chikanerier og blandt andet Drettelse af Balgmenigheder. Det undrer mig noget at høre den højtærede Kirkeminister anse det for nogen Fare for Kirken, at der oprettes Balgmenigheder, efter hvad der er komme mig for Øre angaaende den højtærede Ministers kirkelige Standpunkt. Jeg kan have taget fejl — man skal jo ikke stole paa alt, hvad man hører — men efter hvad man har hørt antydet om den højtærede Ministers kirkelige Standpunkt, lyder det ganske mærkeligt, at netop denne højtærede Minister vil anse Balgmenigheder for en Fare for den kirkelige Udvikling. Jeg vilde tro, efter hvad jeg har hørt om den højtærede Minister, at han vilde have anset det for en god Virkning af en større kirkelig Frihed, at der opstod et større Antal af Balgmenigheder og Frimenigheder, fordi det kirkelige Liv der vører sig med en ganske anden Frihed og ofte med en ganske anden Styrke end inden for Statskirkens Sognemenigheder. At den større Frihed for Menigheden skulde medføre større Risiko for Skandaler i den Retning, som vi i disse Dage have hørt om, tvivler jeg dog noget om. I ethvert Tilfælde, selv om det hændes, at der ogsaa findes Menigheder, der vilde antage den Slags Svoolprædikanter, som den højtærede Minister har forsynet Slanderup og adskillige andre Steder med, kunde man sige, at naar Menighederne flagede over, at de havde faaet saadanne Helvedesprædikanter i deres Midte, havde de faaet det Hershaf, som de fortjente. Nu er Forholdet det, at det er den højtærede Minister, der har Ansvar for denne Røgen og Dusten med Svool i Vestjylland og maaske andre Steder. Det er muligt, at Befolkningen vilde blive forstigtigere ved Balget af sine Præster, naar den selv fik Ansvar for Balget.

Det skal være det sidste, som jeg vil sige til den højtærede Minister ved denne Lejlighed, at der er et væsentligt Hensyn, jeg savnede i den højtærede Ministers Udtalelse, og det er netop Hensynet til den Betydning, som Ansvar for har. Det er ganske vist, at man i den senere Aarrække ikke har tillagt det nogen stor Betydning. Smidstid tror jeg, at man maa vende noget tilbage til den tidligere og mere liberale Opfattelse i saa Henseende og erkende, at det netop er ved at faa Ansvar, at Folk saa den rigtige Følelse af deres Pligt. Naar det blev Menighederne selv, der i det væsentlige, saaledes som dette Forslag gaar ud paa, fik Ansvar